

GYERGYÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Egész évre . . . 200 Lei
 Félévre . . . 100 Lei
 Negyedévre . . . 50 Lei.

HIRDETMÉNYEK DIJA:
 milliméter díjszabás szerint.

Nyilttéri közlemények sora:
 25 Lei.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: Dr. Sándory Mihály.

Megjelenik vasárnap reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Regele Ferdinand-ut 34. (Sándory-ház.)

Kéziratokat csütörtök estig fogadunk el.

Telefon: 14.

Egyes szám ára 4 Lei.

Folyó hó 10-én városunkban dr. Makkay Domokos helybeli ügyvéd, gazd. egyesületi elnök, dr. Bordeaux Hugó, László Arnold és Kakasi Endre bukaresti urak közreműködésével „gazdasági kongresszus” elnevezés alatt — tárgysorozat előzetes közlése nélkül — gyűlést hívott egybe, amelyen általuk „Magyar Gazdasági Szövetségnek” nevezett s az erdélyi magyarság előtt eddig teljesen ismeretlen bukaresti alakulathoz való csatlakozásra szólították fel a gyűlés közönségét.

A jelenlevők nagyrésze az elhangzott felszólalásokból látva és meggyőződve, hogy az ugynevezett „kongresszus” mozgatói a gazdasági jelszó alatt **politikai tendenciákat rejtegetnek**, melyeknek félreismerhetetlen célja a romániai magyarság egységének megbontása és a „Magyar Párt” vezetőségének diszkreditálása, a felszólalások sorozatával tették kritika tárgyává fenti urak egyéni akcióját s a leghatározottabban tiltakoztak a csatlakozás kimondása ellen.

Mindezek dacára dr. Makkay elnök minden formalitás és szavazás mellőzésével a csatlakozást enunciatla.

Ezen megmozdulást a román sajtó „Második Magyar Párt”, nálunk „Uj Magyar Párt” címen könyvelték el félreismerhetetlen örömüknek adva kifejezést a történetek felé.

Tagozatunk a f. hó 23-án megtartott intézőbizottsági gyűlésen foglalkozott az ugynevezett „Gazdasági Kongresszus” ügyével és beható, komoly vizsgálódás után maga részéről is úgy találta, hogy a fenti megmozdulás mögött a **magyar egységre káros pártbontás csirái rejtőznek**, mely ellen a gyergyószentmiklósi magyarság nevében a **leghatározottabban tiltakozik**, dr. Makkay Domokos és társai ez irányú ténykedéseivel **nem azonosítva magát** és egyidejűleg egyhangu határozatával kéri pártunk központi vezetőségét, hogy dr. Makkay Domokos már beindított fegyelmi ügyét haladéktalanul tárgyalja le s őt félreismerhetetlen pártellenes és pártbontó magatartása miatt kebeléből zárja ki.

A helybeli m. párti tagozat
int. bizottsága nevében

Elnökség.

Timeo Danaos et dona ferentes!

Néhány észrevétel a Gazdasági Szövetség gyűléséhez.

A Magyar Gazdasági Szövetség gyergyói zászlóbontásáról dr. Pál Gábor kamarai képviselő mult számunkban olyan megcáfolhatatlan tényekkel rántotta le a leplet, hogy e mozgalomnak igazi háttere egyetlen becsületesen gondolkodó magyar ember előtt egyetlen pillanatig sem lehet többé vitás.

S nem lehet vitás különösen akkor, ha a bukaresti sajtókórus megnyilatkozásait is figyelemmel kísérjük ebben az ügyben. Kisebbségi életünk keserves tizenhárom esztendejében nem akadt az országban egyetlen román lap, amely a kisebbségi kérdés őszinte megoldását sürgette volna. Ellenben még a legnagyobb magyar sérelmek feltárára és orvoslást kérőire is egyhangulag feszítsd meg-et kiáltott a bukaresti sajtó.

S ez a sajtó a Magyar Gazdasági Szövetséggel kapcsolatban egy csapásra frontot változtatott.

Jorga lapjával az élén csaknem mindenik hozsannával üdvözlí a mozgalmat. Miért? Talán a magyarság iránti tizenhárom éves ellenséges magatartásuk egy pillanat alatt rokonszenvvé változott volna? Nem akad Gyergyóban olyan korlátolt székely ember, aki ezt elhinné. Hiszen mialatt a gazdasági mozgalmat dicsőítik, ugyanakkor hangzatos jelszavakkal üdvözlí azt a törvényjavaslatot is, amelyik utolsó halálos csapást készül lemérni a székely közbirtokosságokra. A törvényjavaslat szerint ugyanis ki akar-

ják venni az ősi székely vagyon kezelését a székelyek kezéből s a politikai községnek akarják átadni. Ez viszont azt jelenti, hogy állami kezelésbe kerül. Akárcsak a vármegyei magánjavak hatvanezer holdja!

Nem a magyarság iránti rokonszenvből szólnak hát a dicsőítő bukaresti harsonák!

S fájdalmas megállapítani, hogy ebből a sajtókonzertből egyes magyar nyelvű lapok is részt kértek.

Az ugynevezett államilag szubvencionált kisebbségi lapok, ahogyan a Bukaresti Magyarság című lapunk f. hó 17-iki számában az alábbi módon leleplezi őket:

„Az Ordinea című bukaresti lap sok gunnyal és megütközéssel közli, hogy az állam anyagi támogatásban részesít kisebbségi lapokat. Az állami szubvenciót Brandsch Rudolf kisebbségi alminiszter eszközölte ki. Tehát vannak kisebbségi, sőt magyarnyelven is megjelenő lapok, amelyeket Brandsch alminiszter ur támogat. De nyilvánvalóan nem azért, hogy irredevita politikát csináljanak, mint az Ordinea írja, de még azért sem, hogy becsületes romániai magyar politika jelszavait írják zászlójukra.

Az összefüggés eléggé kézenfekvő, ha emlékezetünkbe idézzük, mely magyar nyelven írott lapok szerkesztői és kiadóhivatali embereit láttuk feltűnő gyakran Brandsch előszobájában és mely lapok hogyan foglaltak állást a magyar egységet megbontani ké-

szülő Magyar Gazdasági Szövetség nevű reform-pártalakulat kérdésében.”

Laptársunk minden bizonnyal a Bukaresti Magyar Kurirra céloz, hiszen ennek a lapnak hasábjain jelentek meg azok az „arcképes” nyilatkozatok, melyek már hetek óta előre sejtették a vajudó mozgalmat.

Ennek a lapnak szerkesztője László Arnold ur is, akiről azt állapítja meg a Bukaresti Magyarság, hogy meggyőződéses cionista, már hosszú évek óta teljesen kiszakította magát a magyar sorsközösségből, s így nem tudjuk, mi köze van a magyar szövetséghez.

Jó urak! László Arnold ur! Bordeaux Hugó ur! A mi becsületes gyergyói székely népünk önöknek még a nevét sem hallotta soha a gyergyói gyűlés előtt. Sőt teljesen idegen hangzásu nevüket, ha leírva látják, még ki sem tudják mondani! Hogyan akarják elhiteni, hogy székelytmententeni jöttek Gyergyóba?

Ha tényleg őszintén tenni akarnak valamit a magyarságért, nem kellett volna ilyen messzire fáradniok. Sokkal közelebb van Bukaresthez a moldvai százezer főnyi román. kath. vallásu magyarság, amely Domokos Pál Péter megrendítő erejű könyve tanúsága szerint rabszolgamódban sinylődik a Pruth és Szereth vidékén s még a templomában sem szabad magyarul beszélnie. Jó urak! Önök ugylátszik bírják úgy a kormány, mint a román sajtó bizalmát. Eszközöljék ki tehát, hogy e tiszta magyar moldvai községek kapjanak magyar papokat, magyar tanítókat. Ahogy Gyergyóba el tudtak jönni, fáradjanak el a Kárpátok keleti lejtőin élő magyarság közé is s ott bontsák ki akár a Magyar Gazdasági Szövetség zászlóját is. Hadd lássuk, kapnak-e majd akkor is dicséretet a Jorga kormánytól és a bukaresti sajtótól, mint a gyergyói gyűlés után!

Ellenkező esetben mi is csak azt írhatjuk, amit a Bukaresti Magyarság a gyergyói gyűlésről:

„Jószándéku urak és opportunisták, a magyarság sorsát szívükön viselők és politikai karrier elérésére minden uton-módon próbálkozók, ideális időtöltést üzők és közéleti kenyér után szaladók kis csoportba verődve népgyűlést tartottak és elhatározták az Országos Magyar Gazdasági Szövetség megalakulását.”

Joggal kiálthat fel tehát minden fajaért aggódo becsületes székely: Timeo Danaos et dona ferentes! Félek a görögöktől, még ha ajándékot adnak is.

Legujabb divatlapok

Márk István könyvkereskedésében.

**Korcsmárosok
vendéglősök**

Prima minőségű gyulafehérvári, érmelléki és ménes-magyarádi fajborok már 10 lejtől teltelék kaphatók a „Transsylvania” Bank Rt. gyergyószentmiklósi fiókja borpincéjében. (Pince Főtéren, Transsylvania házban.)

Befejeződött a Szakáli-ügy első vizsgálata.

Stefanescu marosvásárhelyi táblai főügyész megvizsgálta a Szakáli-ügyet, sok tanut kihallgatott, akiknek vallomását jegyzőkönyvre véve Csikszeredából eltávozott.

A tanuk közül ezen a héten a karcfalviak és szenttamásiak kerültek sorra.

A csendőrök kihallgatása már a múlt héten megtörtént, ezek eredeti nyilatkozataikban foglalt vallomásaikat fenntartották.

A karcfalvi és szenttamási tanuk vallomása ugyanaz volt, amit nekünk mondtak annakidején. Ezt természetesen csak külsőségekből tudhatjuk, azt, hogy mi van a koronaügyész jegyzőkönyveiben, az külön kérdés, amely reá tartozik.

A vizsgálat eredményét pár napon belül

meg kell tudnunk az intézkedésekből, amelyeket a miniszterium foganatosítani fog.

Miután dolgunkban egészen biztosak vagyunk, esetleges kedvezőtlen eredmény egyáltalán nem fog arra készíteni, hogy az ügyel tovább ne törődjünk, hanem tovább is meg fogjuk tenni észrevételeinket az eljárásokra, bármilyen nagy urat érintene is kellemetlenül, amit irunk, bárki ellen is volnánk kénytelenek az igazságügyminiszterhez újabb feljelentéseket tenni.

A koronaügyész Csikszeredából szerdán utazott el. Szívvidító látvány volt a jogkereső közönségre nézve, amint őt az állomásra a törvényszéki elnökön kívül a vizsgálat gyanusítottja, Ovidiu Creanga vizsgálóbíró is elkísérte.

Tanítói értekezéslet.

Lelket felemelő volt, hogy a tanítóság még ebben a nyomorban sem veszítette el türelmét, a leghiggadtanban, kifakadások nélkül tárgyalta meg anyagi rossz helyzetét, f. évi január hó 21-én d. u. a központi iskolában tartott rendkívüli értekezésletén. Bizva fenköltlelkű Főpásztorának nemes, jóságos szívében, hogy ragaszkodó tanítóinak kérését meghallgatja és teljesíti.

S. Kováts Pongrác e. elnök nyitotta meg az értekezésletet, csillogtatva nemes gondolkodását, bebizonyítva kartársi szeretetét, kifejtve a tanítóság ragaszkodását Főpásztorához, hitéhez, magyar fájához; küzdve a nyomorban, de bizva a jobb, megértőbb jövőben.

Jelentette, hogy egy memorandum megszerkesztésére kérte meg a gyergyószentmiklósi tantestületet s értesülése szerint Schaff Ferenc tanító elkészítette azt.

Ezután Schaff Ferenc felolvasta a memorandumot, melyet az értekezéslet teljes egészében elfogadott 3 ponttal kibővítve.

Nagyméltóságu Gróf Püspök Ur!
Kegyelmes Urunk!

Az 1931—32. tanév a nyomor jegyében kezdődött meg. Ha olvassuk a lapokat, — mit ritkán tehetünk meg, — olvasunk világnyomorról, Európa nyomoráról, mely katasztrófával fenyegeti az emberiséget. Olvasunk munkások, földmivesek, iparosok, kereskedők, csiki székelek nyomoráról. Szót emelt az egyik kolozsvári lap azért, hogy a marosvásárhelyi állami tanítók már nem bírják a munkát, mert két hónap óta nem kapják a fizetést. Foglalkoztak az újságok mindenféle nyomorgókkal, de senkinek sem jutott eszébe, hogy a világ piacára dobja, hogy szót emeljen azokért, kiket a legnagyobb nyomorba taszított az állam azzal, hogy nem tett eleget a gyulafehérvári pontok egyikének, — a kulturintézmények támogatása — s ezzel koldusbotra juttatta a katolikus kulturmunkásokat, a tanítóságot. Nekünk nem jutott soha eszünkbe, hogy félreállunk a munkától, hogy nem küzdünk tovább a kisebbségi kulturfronton.

Egyszer olvastunk valamit, hogy végre 13 év után találkozunk a fizetéstelenségnél. De ez ránk nézve nem megnyugtató, hogy végre találkozunk!

Az 1927. évi fizetésről nem is beszélhetünk. Ez év őszén a státus olyan helyzetbe került, hogy juttatott szegény tanítóinak. A tanítóság áldozata 1927. őszéig oly nagyfokú volt, hogy kitartása bámulatba ejtette a társadalom minden rétegét. Ettől kezdve tovább áldozott a tanítóság, beletörődve, hogy a vele egy pályán működő állami tanítók jóval magasabb fizetést élveznek.

Mi, katolikus tanítóság soha sem gondoltunk arra, hogy szembehelyezkedjünk a Kegyelmes Főpásztor Ur rendeletével, mindig néma megadással, Istenbe vetett hittel fogadtunk mindent és vártuk sorsunk jobbrafordulását.

Megadással fogadtuk, mikor az államsegély és pótszegély elvesztésével fizetésünk 10—10 százalékkal kevesbedett s hallgattunk, hogy szept. 1-ével ismét 10 százalék levonatt; tudva azt, hogy az emberiség nyomorából nekünk is

mét kétszeresen ki kell vennünk a részünket, dacára annak, hogy mikor mások daskáltak a jólétben s fizetésükből tartalékot gyűjthettek a szűk esztendőkre; mi akkor is nyomorogtunk, de biztunk egy jobb jövőben. Várakozásunk nemhogy meghozta volna a remélt jót, hanem katasztrófális helyzetbe sodort. A mi fizetésünk csak arra volt jó, hogy egyik napról a másikra tengessük sanyaru életünket; hogy még a tanítás alatt is azon gondolkozzunk, vajjon miből fizetjük ruhánk kifordítása díját, cipőnk foltoztatását; mert, hogy a társadalom követelte módon járjunk és éljünk, arról szó sem lehet. Ezért vagyunk olyan lenézett osztálya a társadalomnak!

Mi, a gyergyókerületi tanítóság nem tiltakozó szavunkat akarjuk felemelni a főpásztori rendelet ellen, hanem kérő szavunkat, hogy

1. A Főtanhatóság ne vegye fizetésünk megállapításánál alapul a jobban, bővebben termő vidékeket, hanem legyen tekintettel arra, hogy mi itt a leglehetőlenebb helyzetbe jutottunk s mérlegelve a megélhetési viszonyokat, adjon módot a gyergyói községekben működő tanítóknak a megélhetésre; hol mindent kétszeres áron kell megvásárolnunk.

2. Hatálytalanítsák a XIV.—1931. sz. püspöki körlevél 6400—1931. sz. rendelete, hogy a tanítóság megélhetési minimuma biztosítva legyen.

3. Rendeltessék el az egyházközségeknek, hogy a hónapok óta nem kapott fizetési hátralékainkat haladéktalanul megkapjuk, hogy ismét lélegzeni tudjunk, mert a hitelezők által nyakunkra tett hurok megfojtással fenyeget.

Kéretessék kimutatás az egyházközségektől, hogy melyik község meddig fizette ki tanítóit; utasítsa külön-külön az egyháztanácsokat, hogy az adóhátralékot legszentebb kötelességük tudatában kérlelhetetlenül, anyagi felelősség terhe mellett hajtsák fel, mert van község, hol a hátralék meghaladja a félmilliót.

4. Ha a státus olyan helyzetbe jutott, hogy a jelenleginél nagyobb terheket hordozni képtelen, az ottani veszteségeinket térítsék meg a katolikus hivek, mint akiknek fenntartója, életetője a katolikus magyar iskola.

5. A katolikus tanítók gyermekei, — tekintettel a mindig nyomorral küzdő tanítóságra — a tanítóképzőkben, a közép- és felsőiskolákban élvezzenek teljes tandíjmentességet s legalább 50%-os segélyt a fenntartási díjból, annál is inkább, mert a tanítók gyermekeit a kulturhaladásban való visszafejlődés veszélye fenyegeti.

6. A kántori fizetés maradjon meg a régi, évi 6000 (hatezer) Lei a stóla beszámítása nélkül.

7. Az önsegélyző biztosított alapja önkényesen senkinél se emeltesse fel, csak a tanító kérésére. A Kegyelmes Főpásztor ur utasítsa a vezetőséget, hogy ebben a kérdésben csak az ő magas rendelete értelmében járjon el. Minden tanítótól csak az általa biztosított alap utáni 10% vonassék le.

Ha kérésünk meghallgattatást nyer, akkor kettős harcunk sikeres lesz; mert harcolnunk kell szent hitünkért és magyar fajunkért; történelmi multunk tudatában eddig megtettük kötelességeinket.

De megvívhatjuk a másik harcot, mikor a Keleti Kárpátok büszke ormán őrszemként

kell állanunk; a keletről beáramló lelkeket megmételvező, ősi szent hitünket kiirtó áramlattal szemben bátran állhatunk. Kötelességünk s hivatásunk tudatában posztunkat nem hagyjuk el; hitünkért s fajunkért folytatjuk a legádázabb küzdelmet.

Hogy ne legyen valóság a csiki felekezeti tanítóságról Petre Chirca revizor ur — a Dimineața f. évi január 18.-i számában irt — le-sújtó cikke, melyben azt mondja, hogy „Láttam néhányat rongyosan, mezitláb”. (Am văzut câțiva desbrăcați și desculți.)

Ezek után a Kegyelmes Főpásztor ur bölcs belátását arra kérjük, ne hagyjon minket ebben a cselédsorsnál is rosszabb helyzetben elvérzeni, elveszni.

Nagyobb áldozatra, — mint azt a XII.—1931. sz. püspöki körlevél 6086—1931. sz. rendelete előírja, — összeroppanás nélkül képtelenek vagyunk.

Legkisebb gyermekei:

Gyergyószentmiklós, 1932. január 21.

Aláírások.

—ff—c.

Bartalis Ágoston lesujtó véleménye a Magyar Gazdasági Szövetségről.

A Magyar Gazdasági Szövetség bukaresti előkészítő értekezésletén résztvevő Bartalis Ágoston nyugalmazott főszolgabíró is, aki a Magyar Kurir hasábjain is megszólalt még az értekezéslet előtt is. Ugy látszik jó szándékkal, jó akarat-tal ment az értekezésletre, de személyes tapasztalás után abból teljesen kiábrándult és a Csiki Lapok január hó 24-iki számában ezt az alábbi módon hozza nyilvánosságra:

Átláttam, hogy az egész megmozdulás jó szándéku, hiu erőlködés, melynek sikere nem lehet. Már az értekezéslet kezdetén észrevettem, hogy a háttérben a magyar egységből kivált s román pártba csipeszkedett renegátjaink settenkednek s csakhamar rájöttem arra is, hogy olyan erők dolgoznak, melyeknek nem a székely nyomorúság fáj s nem is ezen akarnak segíteni, ha nem egyedüli, hanem legalább is főcéljuk a magyar egység megbontása s a beigért gazdasági támogatás csupán maszlag az anyagi jobb jövő ígértföldjével megszédített tömegeknek a hatalom zsoldjába való állítására. Szóval az a cél, hogy mi magunk huzzuk végig gyenge vetéseinken annak a kormánynak diadalszekerét, mely maholnap minden értékünket, anyagi és szellemi javainkat, életlehetőségünket szétrombolja.

Ettől az alakulattól én is visszaborzadtam s e helyen is óva intek minden becsületes magyar érzésű embert. Apage satanas!

Ehhez nem kell kommentár.

Megtartja ez évben is a Sport Egylet szokásos estélyét.

Gyergyó erdélyszerte ismert sportegyesülete a Gy. S. E. a súlyos gazdasági krízis dacára is megrendezi szokásos estélyét, melyre az előkészületek javában folynak.

Az elnökség és a vigalmi bizottság permanens üléseken tárgyalta meg az estély ügyét s úgy határozott, hogy műsoros este keretében hívja egybe, szolítja össze az egyesület tagjait és barátait.

Az egyesület vezetősége meleg, hangulatos órákat akar szerezni anélkül, hogy ezzel különösebb megterhelést, kiadást is zudítana az estélyen résztvevők nyakába.

Bús Fekete László háromfelvonásos vigjátékát, a „Pista néni”-t fogják előadni, mely az elmúlt színiévadok legsikerültebb darabja.

Már ez az előadás is eseménye lesz városunknak, mert a gondos és szakértő rendezés teljes illúziók keltését teszi lehetővé. A gazdag díszletezés és gördülő, stílusos előadás kellemesen fogja meglepni a közönséget.

Előadás után kifogástalan zenekar és tánc várja a fiatalságot, melynek élén az a sportgárda áll, melyet közönségünk a jég és tennisz

ersenyeikről már is olyan előnyösen ismer. De itt lesznek az old-boy-ok, az öreg fiúk is, kik szárnyaik alól kiengedett fiatalokat athléta zívvel és sportbaráti szeretettel kísérik el a parkettkockákig és a fehér asztalhoz is, mert sport, a test ápolása a harmonikus, derűs lelletre, a lélek ártalmatlan, üdítő örömeire is tekintettel van.

Hisszük, tudjuk, hogy a Sport Egylet ez vi (febr. 6.) műsoros estéje újra, — ez alkalommal is, — találkozót fog adni a sportlédik és gentlemének mellett Gyergyó disztिंगváltársadalmának, hogy egy felejthetetlen est keletében fűzhessék szorosabbra a közönség és aktív sportolók között a barátságot és az eltöltött órák önfeledt hangulatából erőt meríthessenek küzdelmes életükhöz.

Marosvásárhelyre költözött E. Deér Kálmán.

A gyergyói medencéből az utóbbi években kivándorlók sorá egy öreg testvérünkkel szaporodott.

Az árvuló földről, — hol nem is olyan rég még fehér kenyér s bizony kalács is termett, — sorra elköltöznek azok, kiknek a mostoha sors különös csapása kivette kezéből a legutolsó falatot is. Elmennek, itt hagynak, bármennyire fájdalmas is elhagyni a rögt, mely évtizedeken át életet, a házat, mely pihenést, meleget adott s az embereket, kiket szerettünk és a kik minket megbecsültek, akikkel együtt szenvedtünk vagy olykor-olykor örvendeztünk.

Egervári Deér Kálmán itt, Gyergyószentmiklóson született s lapunk terjedelme nem lenne elégséges arra, hogy tevékenységének, munkás, szorgalmas életének csak kis hányadáról is rajta számolhassunk, mert négy évtized lankadatlan, önzetlen deérkálmani munkájáról kötetekre terjedő beszámolót kellene írunk.

Nem profánizálni akarjuk ennek az Isten-től aranyos jó kedéllyel és különös munkakedvvel megáldott jó léleknek érdemeit, mikor még is megemlítjük, hogy negyven évvel ezelőtt már a Kereskedői Kör megalapításán fáradozik s a ma is virágzó körnek eltávozásáig szorgalmas munkása, elnöke és diszelnöke volt.

Szintén negyven év előtt szervezi meg a Dalegyletet, melynek négy évtizeden át működő tagja, jelenleg pedig szintén diszelnöke.

Mint lelkes tűzoltó harminchat éve s mint az egyesület parancsnoka harminckét éve működik annak az egyletnek élén, mely a világ bármely kisvárosának büszkesége lehetne. Ujra szervezte, oktatta, felszerelte a kor követelményeinek megfelelően a legénységet s a lehető legmodernebb gépekkel egészítette ki a raktárt, mely ma is kincse, ékessége városunknak. A harminckét év alatt nem telt el egy sem, melyben szaktanfolyamot ne tartott volna derék tűzoltóinak. De beszervezte, oktatta, felszerelte a gyergyóvidéki községek tűzoltóságát is, melyek örök hálára vannak mindezért kötelezve.

A gyergyószentmiklósi Ipartestületnek örökös disztagja azokért a felejthetetlen munkákért, melyeket az iparos társadalom érdekében végzett.

De elmegy, itt hagy az öreg színész is, az utólréhetetlen mókázó, derűrehangoló talentumos műkedvelő, ki városunk műkedvelő színtársulatának negyven éven át rendezője és igazgatója volt.

A „Hangya“ szövetkezet éltető lelke, minden igaz és nemes ügy istápoló harcosa, szociális megmozdulások robotos, járomhuzó munkása volt Deér Kálmán négy évtizeden át, mely alatt egyetlen ellenséget sem, de a jóbarátok megszámlálhatatlan seregét érdemelte ki.

Kenyerét közgazdasági pályán, mint bankember kereste. Kilenc évet a Népbanknál, huszonegyet az Agrárnál és öt évet a Transsylvania banknál töltött el, mint igazgató.

A világ fölött végig sópró gazdasági összeomlás a romániai pénzügyeket is alapjukban rázta meg. Leépítették E. Deér Kálmánt is, mint annyi mást.

Itt, Gyergyóban elhelyezkedni nem tudott

s Marosvásárhelyen lakó leányához költözött.

Távozása váratlanul jött s városunk társadalmát, a vezetése alatt működő egyesületeket is meglepte a hír. Vagy tán Deér Kálmán szerénysége tért volna ki a bucsuzkodással járó ünnepély elől? Ez nincsen kizárva.

Városunk és Gyergyó lakói nevében itt mondunk Istenveledet Deér Kálmánnak s öleljük még egyszer a szülőföld és a jó testvér minden szeretetével kebelünkre.

Dolgos, fáradságot nem ismerő életével könnyek árját törölte le negyven év alatt a nélkülözők arcáról s lángoló meleg szívével mindnyájunkkal, minden bajunkban együtt érzett.

Deér Kálmán, öreg vándor, megemeljük kalapunkat előtted, letöröljük szemeinkről a távozásodkor kiesordult könnyet s azzal vigasztalódunk, hogy bucsut sem veszünk, mert hisszük, hogy újra visszajössz, újra a miénk leszel és a miénk maradsz.

A „Székelység“ januári száma is megjelent.

Feltűnően sok gyergyói és csiki adatot hoz. Csáki Mihály Szabó György életét méltatja.

Vánszer Géza a csiki székely festékes szőnyegekről mond el érdekes dolgokat.

Kilyénfalvi Horváth István a Gyilkostórolírt hangulatos szonettet.

Testedzés rovatban a Gyilkostónál rendezett műkoresolya treninget és az ezt befejező nagysikerű versenyt méltatja érdeme szerint.

A székely népies ipar és népviselet, székely néprajz, székely konyha, intézményeink székelyföldi lexikon, lapszemle, lármafa stb. c. cikkek teszik ezt a számot is változatossá, élvezetessé és értékké. Kíváncsok volna, hogy legalább az összes közbirtokosságok és olvasókörök megrendeljék. Előfizetési díja mindössze évi 150 lej.

Cim: „Székelység“ szerkesztősége Odorheiu. Str. Benedek Elek-utca.

HIREK.

— Halálozás. László Béláné szül. Kábdebó Irén f. hó 23-án meghalt. Temetése 25-én d. e. volt általános részvét mellett. Az elhunyt férjén kívül öt árván maradt gyermeke és rokonsága gyászolja.

— Stángaciú beszámol. Csütörtökön tartotta Balog István csikvármegyei megválasztott képviselő gyergyószentmiklósi beszámolóját, amelyen mintegy 50 főnyi tömeg jelent meg. A pódiumot a képviselő ur egyedül foglalta el, a többi szónokok helyükről beszéltek. A beszámoló legfeljebb pillanata az volt, amikor valamelyik jelenlevő Pál Gábor képviselő nevét említette, erre az egész terem egyhangú éljenzésben tört ki.

— Kosaras bál Gyergyóalfaluban. A gyergyóalfalusi gazdák a Gazdakör pénztára javára az Ambrus Lajos nagytermében február 6-án kosaras-bált rendeznek. Belépődíj tetszés szerint. Kezdeté este 8 órakor.

— Remetei róm. kath. Népszövetségi tagozat Szociális szakosztályának Olvasó köre február 6-án rendezi ez évi farsangi műsoros bálját, melyre az előkészületek serényen folynak. Színpadhoz Kozalinczky Antal „Harang” című színművét 3 felvonásban. A darab főbb szereplői Remete ismert műkedvelőgárdájának ragyogó tehetségei, nevezetesen Puskás Magduska, Puskás Piroska, Kábdebó Viruka, Kábdebó Mimike, Puskás Antal, Puskás Árpád, Kábdebó Antal, György József, Zsigmond Antal, Kábdebó Gerő, Zsigmond László, Várterész Jakab, Borbáth Margit, stb.

A rendezés ezúttal a legjobb kézbe van látva, Szabó József igazgató vállalta. A Kör elnöksége áldozatokat nem kimélve igyekszik kellemes estélyt szerezni a műpártoló közönségnek és kéri a szíves pártfogást.

— Uj tanfelügyelő Csikmegyében. A Brasóba áthelyezett Popovici tanfelügyelő helyébe a közökt. miniszter Ghica Petre tanfelügyelőt nevezte ki Csikmegyébe.

— Műsoros táncestély Szárhegyen. A szárhegyi Szent Kereszt Hadsereg egyházi énekkara és Gazdaköre február 7-én a közbirtokossági Székház nagytermében a szegények és munkanélküliek felségítésére műsorral egybekötött táncestélyt rendez. Színpadra kerül A békák királya című daljáték, A nyul, A cég arája, Szeeskavágó bohózatok Nóti Károlytól és Sakkmatt Zágón Istvántól. Kezdeté este fél 8 órakor.

— Felül kell bélyegezni az üzleti könyveket. A módosított bélyegtörvény szerint az üzleti naplókat és leltárkönyveket, amelyek eddig négy lej és ötven banis illetékkel voltak felülbélyegezve, 1932. január elsejétől kezdve laponként öt lejes okmánybélyeggel kell ellátni. Minden kereskedő és iparos, akinek ilyen hatóságilag láttamoztatott üzleti könyve van, legkésőbb február elsejéig tartozik a pénzügyigazgatóság illetékosztályán könyveit bemutatni és január elseje után használt vagy használandó lapok után az ötven bani különbözeti díjat leróni. Azokat, akik nem bélyegeztetik felül üzleti könyveiket, büntetésképpen az illeték ötszörösével sújtják.

— Rendesen kell fizetni a nyugdíjakat. A csikszeredai pénzügyigazgatóság is távirati rendelkezést kapott a pénzügyminisztériumtól, hogy ezután a nyugdíjakat és tisztviselői fizetéseket rendes időben kell folyósítani.

— Adófizetés — havi részletekben. A pénzügyminiszter rendelete szerint az adókat ezután évi 12 részletben, vagyis havonként is lehet fizetni, eltérőleg az eddigi rendszertől, amely szerint az adó negyedévenként volt előre fizetendő.

— A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara közleményei. Nagy angol-ipari árumintavásár Londonban és Birminghamban folyó évben február 22-től március 4-ig.

Milanóban a XIII. nemzetközi árumintavásár folyó évben április 12-től 27-ig tartatik meg.

A cégjegyzésnek 1931. december 31-ével lejárt határideje a minisztertanás határozata által rövid időre még meghosszabbítást nyert. A kamara nyomatékosan hívja fel utoljára az érdekeltséget, hogy azok, kik cégjegyzésre kötelezettek, s azt még nem teljesítették, cégjegyzési kötelezettségeiknek tegyenek eleget, mert a törvény rendelkezéseinek elmulasztásával járó súlyos következmények olyan természetűek, hogy a kamarának nem lesz módjában érdekelteinek védelmet nyújtani.

— Rumba. Az új divattánc magyarázatát úgy adjuk, ahogy egyik lapársunktól kaptuk. Röviden: két ember összegyűrődik. Egy férfi és egy nő. A nő rákeni magát partnerére. Vonaglanak egymáson és egymásba. Mintha epilepsziások volnának. Van benne egy adag neuraszténia, rángatózó idegsokk, duzzadó erotika, vonagló nyomor s tobzódó jólét. Félelem, rémület, borzalom, sikoltás, lötyögő ráncigálás. Ez van benne. Ez a rumba... De valószínűleg csak — a nézők látják mindezt benne. Akik táncolják, aligha tudnak róla. Azok csak táncolnak. A „kujónok” mindig a nézők.

* Egészséges bőteju szoptatós dajka. Cim: Maisner Erzsébet Gheorgheni, jud. Ciuc Csere-utca 22. szám.

3-8

Az Uránia mozgó hirei.

A pénteken és szombaton szereplő orosz táncsoport, mely legutóbb a kolozsvári magyar színházban aratott zajos sikert, az óriási érdeklődésre való tekintettel itteni vendéglátóját egy nappal meghosszabbította és így vasárnap alkalma lesz Gyergyó vidék közönségének ezt a ritka attrakciót megtekinteni.

Ez alkalommal teljesen új műsorral mutatkozik az Ukrainov társaság, egy ugyancsak új film vetítésének keretében. A mozi vezetőségének bőkezűsége folytán az Ufa egyik legkiválóbb remeke,

Egy világszép asszony tündöklése és bukása

Andrée Lafayett, Werner Fütterer és Paul Wegener pazar, látványos és izgalmas filmkaland fut.

Ezen előadásokra, dacára a ballet csoport okozta tetemes többletkiadásnak, csak a legkisebb mértékben vannak a helyárák emelve.

24-án, kedden, Gyertyaszentelő Boldogasszony napján d. u. és este, valamint szerdán, 3-án a:

Halhatatlan lump

hangulatos német zenés, énekes film kerül vetítésre: Liane Haid, Gustav Fröhlich és a német filmszínészgárda, legjava nyújt pazar szórakozást a frappirozott publikumnak.

Jön: **Tabu.**

a déltengerek csodás világának, a föld eddig ismert legszebb tájának pazar filmje.

SPORT.

A gyergyói korcsolyázók meglepően szépen szerepeltek az országos bajnokságokon.

Múlt vasárnap ünnepelte a Kolozsvári Korcsolya Egylet 60 éves jubileumát s ennek a keretében bonyolították le az országos bajnokságokat is. A Gyergyói Sport Egylet színeiben Jakabffy Elzus és Elzenbaum Laci indultak, akik a hatalmas mezőnyben általános meglepetésre a második helyre küzdötték fel magukat a páros bajnokságok során. A Kolozsvári napilap nagy elismeréssel emlékezik meg a tehetséges, fiatal párról. Az Ellenzék pl. ezeket írja: „Kellems meglepetés volt a hihetetlenül nagy

fejlődésen átment Jakabffy—Elzenbaum pár. Pompás, nehéz figurákat tartalmazó futásuk megérdemelten juttatta őket a második helyre. Ha versenyrutinjuk nagyobb lesz, a legszebb síkerek elé tekinthetnek.”

Mi is örömmel gratulálunk a szép sikerhez!

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

Mindazon jó barátainak, tisztelőimnek és ismerőseimnek, kiktől Gyergyószentmiklós szülővárosomból történt eljövetelem alkalmával személyesen elbucsuzni nem tudtam, — ezúton mondok búcsút és köszönetet azon szeretetükért, melyel engem 44 évi otttartózkodásom alatt szívesek voltak megtisztelni.

Kérem, hogy tartsanak meg jó emléküben, amiként azt én is hasonlóképpen fogom tenni.

Marosvásárhelyen, 1932. január 27-én.

E. Deér. Kálmán.

Rejtvények.

Jelige: Fejttörő az elme sportja.

Számrejtvény.

Beküldte Mihály Frigyes: Gheorgheni.

I.

10, 23, 12. Vizben él.
4, 18, 6, 21, 25. Akadályoz szinonimája

20, 7, 27, 1, 9. Ez egy nehéz súlymérték
14, 11, 8, 15. Ezt szívesen hallgatjuk
1, 13, 3, 19. Hosszúfűlű félénk állat
5, 8, 16, 23, 25. Férfinév
17, 15, 22, 11, 24. Futóversenyen az él futóra mondják
6, 26, 17, 5, 12, 2. Nem az idén.
1—27. Címe egy világszerte ismert, filmre átdolgozott regénynek.

Betűrejtvény.

II. M. F.

III. Sz. D.

NAL 6 6 6 6
6 6 6 6

Ba. Ba. Ba. Ba. Y
o

IV. Sz. D.

as Kamarn S D
as
as

A 4. számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

Számrejtvény: I. Ember küzdj és bízzál.

Számtanrejtvény: II. 36 férfi: 12 nő jelent meg a társaságban.

Betűrejtvény: III. Egyensúly; IV. Kényszerigeztség.

Részben helyesen fejtette meg Mihály Frigyes: Gheorgheni és Laczkó Elek. Remete.

Szerkesztői üzenet.

L. E. urnak Remete. A beküldött rejtvény így nem fejthető meg; kimaradt belőle, hogy összesen mennyi pénz folyt be a vámból.

A. Bók egér orosz akrobatista táncsoport, mely világkörüli útján az Uránia helyiségében mozielőadás keretében ma, vasárnap utoljára lép fel.

Márk István

könyv-, papir-, tan- és
írószerkereskedés

**Gheorgheni
Gyergyószentmiklós.**

Legújabb román és magyar szépirodalmi és iskolakönyvek, ima-, képes- és ifjúsági könyvek, füzetek, írkák, szótár-, hangjegy- és rajzfüzetek, rajztömbök, különböző vonalzó, mindenfajta írónok, iskola- és óvodatáskák, könyvszíjak és könyvhordozó drótok, olaj- és vízfestékek, paletták, színes és iskolai táblakréta, különböző asztali és zsebtintatartók, palatáblák, szivacsok stb. stb.

Nagy választék levélpapirokból
dobozokban és borítékokban.
Aragonit tárgyak. Zsebkések.

Szigoruan szolid árak!

**Ügyvédi és közigazgatási
nyomtatványraktár.**

Gyermekjátékok. Acél-, ezüst-
és bélhurok. Virágdrótok. Krep-
papírok. Papírszalvéták.